

Spis treści

Wstęp.....	15
CZĘŚĆ I. ZARZĄDZANIE BIBLIOTEKĄ – ZAGADNIENIA PODSTAWOWE	17
Rozdział 1. Misja współczesnej biblioteki	19
1.1. Misja biblioteki – historia, definicje, deklaracje	19
1.2. Misja biblioteki narodowej	24
1.3. Misja biblioteki naukowej	25
1.4. Misja biblioteki publicznej	26
1.5. Misja biblioteki szkolnej	28
Rozdział 2. Otoczenie biblioteki	32
2.1. Otoczenie i jego elementy	32
2.2. Otoczenie ogólne	34
2.3. Otoczenie zadaniowe	38
2.4. Środowisko wewnętrzne	43
2.5. Dopasowanie biblioteki do otoczenia	44
2.6. Odpowiedzialność społeczna	46
Rozdział 3. Marka i kształtowanie wizerunku biblioteki	52
3.1. Pojęcie marki i wizerunku	52
3.2. Struktura, funkcje i rodzaje marek	53
3.3. Metody budowania marki i kształtowania wizerunku biblioteki – przegląd i przykłady dobrych praktyk	55
3.4. Kształtowanie marki i wizerunku – kluczowe elementy	59
Rozdział 4. Zasoby materialne i niematerialne w bibliotekach	66
4.1. Zasoby organizacyjne – definicje i rodzaje	66
4.2. Materialne i niematerialne zasoby organizacyjne	69
4.3. Zasoby organizacyjne bibliotek	71
4.4. Zasoby materialne bibliotek (rzeczowe i finansowe)	74
4.5. Zasoby niematerialne bibliotek	79
Rozdział 5. Innowacyjność i zarządzanie zmianami w pracy bibliotek	87
5.1. Istota zmian i innowacji	87
5.2. Rodzaje zmian i innowacji	89
5.3. Procesy wdrażania zmian i innowacji	91
5.4. Zmiany i innowacje w perspektywie bibliotecznej	97
5.5. Rodzaje zmian i innowacji bibliotecznych	99
5.6. Zarządzanie zmianami w bibliotece	101
Rozdział 6. Etyka bibliotekarska a etyka informacyjna	110
6.1. Rozważania terminologiczne	110
6.2. Etyka bibliotekarska – etyka biblioteczna	111
6.3. Etyka komputerowa – netykieta – globalna etyka informacyjna	114

6.4. Etyka informacyjna.....	117
6.5. Kodeksy etyczne.....	119
CZĘŚĆ II. STRUKTURA I ORGANIZACJA BIBLIOTEKI	127
Rozdział 7. Proces zarządzania w bibliotekach	129
7.1. Zarządzanie a kierowanie. Problemy definicyjne	129
7.2. Kadra kierownicza w procesie zarządzania	133
7.3. Planowanie	134
7.4. Organizowanie	136
7.5. Motywowanie i przywództwo	138
7.6. Kontrolowanie.....	141
7.7. Decydowanie	142
Rozdział 8. Rozwiązania strukturalne współczesnych bibliotek.....	146
8.1. Definicje struktury organizacyjnej	146
8.2. Klasyczne struktury organizacyjne	150
8.3. Nowoczesne rozwiązania strukturalne.....	154
Rozdział 9. Kultura organizacyjna w bibliotece.....	164
9.1. Czym jest kultura organizacyjna?.....	164
9.2. Modele kultury organizacyjnej i ich elementy składowe	167
9.3. Wymiary kultury organizacyjnej	177
9.4. Rola kultury organizacyjnej w przystosowywaniu się bibliotek do zmian w ich otoczeniu	180
Rozdział 10. Metody i narzędzia zarządzania stosowane w bibliotekach	190
10.1. Metody zarządzania – definicje i obszary.....	190
10.2. Metody zarządzania relacjami biblioteki z otoczeniem	191
10.3. Struktura organizacyjna biblioteki i jej przekształcenia.....	195
10.4. Metody zarządzania procesem pracy.....	196
10.5. Metody zarządzania relacjami personalnymi	199
10.6. Wybrane metody zarządzania zmianami w organizacji biblioteki.....	203
10.7. Nowe metody zarządzania instytucją biblioteczną	207
Rozdział 11. Zarządzanie strategiczne w bibliotece.....	212
11.1. Definicja i geneza zarządzania strategicznego.....	212
11.2. Misja i wizja biblioteki.....	214
11.3. Analiza strategiczna biblioteki	216
11.4. Ocena pozycji strategicznej biblioteki	220
11.5. Strategia biblioteki	223
11.6. Planowanie strategiczne	225
11.7. Implementacja strategii biblioteki	228
11.8. Kontrola strategiczna	229
Rozdział 12. Zarządzanie informacją i wiedzą w strategii biblioteki.....	234
12.1. Wprowadzenie do zarządzania informacją i wiedzą w bibliotece	234
12.2. Funkcje informacji	236
12.3. Strumień informacji w bibliotece.....	240
12.4. Zarządzanie informacją a potrzeby i zachowania informacyjne biblioteki i użytkowników indywidualnych	242
12.5. Strategia zarządzania informacją.....	243
12.6. Wiedza organizacyjna biblioteki oraz podstawy zarządzania wiedzą.....	246

12.7. Biblioteka jako inteligentna i ucząca się organizacja	247
12.8. Narzędzia zarządzania informacją i wiedzą w bibliotekach	248
Rozdział 13. Źródła finansowania bibliotek	255
13.1. Podstawy finansowania bibliotek. Wysokość dotacji budżetowych	255
13.2. Programy wspierające rozwój bibliotek	259
13.3. Ogólne zalecenia dotyczące aplikowania o fundusze	266
Rozdział 14. Systemy informatyczne wspomagające zarządzanie biblioteką	273
14.1. Technologia informacyjna w zarządzaniu biblioteką	273
14.2. Systemy informatyczne wspierające zarządzanie zasobami bibliotecznymi	275
14.3. Systemy informatyczne wspierające zarządzania wiedzą i informacją	285
14.4. Systemy informatyczne wspierające zarządzanie personelem, komunikację i zarządzanie wiedzą w organizacji	289
14.5. Systemy informatyczne wspierające monitoring, prowadzenie badań oraz statystyki działalności bibliotecznej	290
14.6. Systemy informatyczne wspierające szkolenia dla użytkowników	292
14.7. Systemy informatyczne wspierające marketing i kontakty z użytkownikami	294
14.8. Technologia informacyjna w innych obszarach zarządzania	297
CZĘŚĆ III. KIEROWANIE PERSONELEM BIBLIOTEKI	309
Rozdział 15. Przywództwo i role menedżerskie	311
15.1. Definicje i geneza przywództwa	311
15.2. Paradygmaty przywództwa	316
15.3. Style przywództwa	319
15.4. Kompetencje kierownicze	322
15.5. Typy kadry kierowniczej	326
15.6. Role menedżerskie	329
Rozdział 16. Zarządzanie zasobami ludzkimi. Polityka kadrowa	334
16.1. Istota i treść zarządzania zasobami ludzkimi	334
16.2. Analiza pracy	337
16.3. Planowanie zasobów ludzkich	341
16.4. Pozyskiwanie pracowników	342
16.5. Adaptacja pracownicza	347
16.6. Ocenianie pracowników	350
16.7. Rozwój zawodowy pracowników	354
16.8. Motywowanie i wynagradzanie pracowników	360
16.9. Odejścia pracowników	367
Rozdział 17. Komunikacja i stosunki interpersonalne	377
17.1. Istota i poziomy komunikacji	377
17.2. Model procesu komunikowania w bibliotece	379
17.3. Cele, zasady i bariery komunikowania się w bibliotece	384
17.4. Psychologiczne aspekty komunikacji i stosunków interpersonalnych	388
17.5. Komunikowanie się z nietypowym lub trudnym użytkownikiem	394
Rozdział 18. Zarządzanie zespołami	401
18.1. Tło organizowania zespołów zadaniowych	401

18.2. Zespoły zadaniowe – definicja i rodzaje	404
18.3. Budowa zespołów zadaniowych	409
18.4. Zarządzanie procesem i zasobami ludzkimi w zespole.....	412
Rozdział 19. Zarządzanie jakością w pracy biblioteki	415
19. 1. Początki zarządzania jakością w działalności bibliotecznej	415
19.2. Nurty zarządzania jakością w bibliotekach	416
19.3. Obszary i metody badań jakości bibliotek.....	422
Rozdział 20. Controlling w bibliotekach.....	431
20.1. Definicje i geneza controllingu	431
20.2. Kryteria podziału controllingu	434
20.3. Rola controllera	436
20.4. Wdrażanie controllingu.....	437
20.5. Cele i zadania controllingu w bibliotece	438
20.6. Controlling w zarządzaniu biblioteką	439
Rozdział 21. Stres i patologie w zawodzie bibliotekarza	446
21.1. Patologie w zawodzie bibliotekarza.....	446
21.2. Patologie w procesie rekrutacji i selekcji	448
21.3. Patologie na etapie zatrudniania i podczas codziennej pracy	451
21.4. Patologie w obszarze rozwoju i motywacji	452
21.5. Stres, jego przyczyny i wpływ	453
Rozdział 22. Nowe specjalności w zawodzie bibliotekarza	459
22.1. Praca, zawód, specjalność zawodowa	459
22.2. Profesjonalizacja i deprofesjonalizacja zawodu bibliotekarza	460
22.3. Charakterystyka zawodu bibliotekarza i specjalisty informacji	463
22.4. Tradycyjne i nowe specjalności i kryteria ich wyodrębniania	464
22.5. Nowe specjalności bibliotekarskie.....	466
CZĘŚĆ IV. BIBLIOTEKA A ŚRODOWISKO ZEWNĘTRZNE	481
Rozdział 23. Klienci bibliotek	483
23.1. Rodzaje klientów	483
23.2. Badania potrzeb klientów	493
23.3. Strategia obsługi klienta	499
23.4. Prosumenci	510
Rozdział 24. Marketing biblioteczny.....	521
24.1. Zagadnienie marketingu	521
24.2. Koncepcja marketingu mix	527
24.3. Elementy promocji biblioteki	529
24.4. Marketing biblioteczny w literaturze przedmiotu.....	532
Rozdział 25. Promocja biblioteki i public relations	541
25.1. Promocja – definicje i narzędzia.....	541
25.2. Public relations i kształtowanie wizerunku biblioteki	544
25.3. Organizowanie działalności promocyjnej – case study	547
Rozdział 26. Biblioteki a kapitał społeczny.....	553
26.1. Pojęcie kapitału społecznego.....	553
26.2. Biblioteki jako miejsca budowania kapitału społecznego	556
26.3. Biblioteki jako miejsca spotkań.....	559

26.4. Biblioteki jako miejsca włączenia społecznego	560
26.5. Biblioteki współtworzące wspólnoty lokalne	561
26.6. Warunki do tworzenia kapitału społecznego – przestrzeń i pracownicy	563
Rozdział 27. Rola stowarzyszeń bibliotekarskich w rozwoju bibliotek i społeczeństwa	574
27.1. Stowarzyszenia i inne organizacje bibliotekarskie – definicje, geneza	574
27.2. Działalność międzynarodowa organizacji bibliotekarskich – przykład IFLA	577
27.3. Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich	580
27.4. Wpływ stowarzyszeń bibliotekarskich na użytkowników bibliotek na przykładzie działań w zakresie edukacji informacyjnej	583
27.5. Działania organizacji niebibliotekarskich na rzecz bibliotek – studium przypadku Programu Rozwoju Bibliotek	586
Rozdział 28. Lobbing na rzecz bibliotek	594
28.1. Lobbing – wybrane zagadnienia teoretyczne	594
28.2. Metody lobbingowe	598
28.3. Lobbing biblioteczny	599
28.4. Działalność lobbingowa na rzecz bibliotek w Polsce	604
Wykaz publikacji w języku polskim poświęconych zarządzaniu i organizacji bibliotek (w wyborze)	613
Część 1. Zarządzanie biblioteką – zagadnienia podstawowe	613
Część 2. Struktura i wewnętrzna organizacja biblioteki	622
Część 3. Kierowanie personelem biblioteki	631
Część 4. Biblioteka a środowisko zewnętrzne	639
Noty biograficzne	647
Indeks osobowy	655
Indeks przedmiotowy	669